

jo en Lov, der giver en Kreds af Familie-fædre eller bosiddende Mænd og Kvinder Ret til indenfor Folkekirken med fuld folkekirkelig Gyldighed at danne en Menighed, hvor de selv kalde deres Præst. Men der er ikke Tale om, at disse Folk for at faa denne Ret skulle aflægge en Trosbekendelse, det kræver man ikke af dem. Jeg vil da bede om, at man vil overveje, at disse Valgmenigheder ere fuldgyldige folkekirkelige Menigheder i enhver Henseende, naar det drejer sig om det kirkelige. Med andre Ord, jeg synes, at det er et Standpunkt, man har forladt, at man for fra Folkekirkens Side i Tillid at give en Sag i Folkets Hænder skulde kræve saadanne Garantier. Jeg forstaaer derimod udmærket godt, naar man siger, at en Skærpelse af disse giver ganske sikkert ingen Garanti; det betyder ikke noget i Retning af at forbedre de kirkelige Kvalifikationer.

Holstein-Holsteinborg: Naar jeg skal svare paa nogle af de Udtalelser, der ere faldne, vil jeg tillade mig først at gøre nogle Bemærkninger til de Udtalelser, der faldt fra det ærede 3die Medlem for 6te Kreds (Johansen).

Det ærede Medlem kaldte de 3 Landsmøder, der nylig ere holdte, og hvad dermed fulgte, et Lyspunkt; men underligt nok, lige efter at det ærede Medlem havde om-talt dem som et Lyspunkt, kom der i Virkeligheden lutter Kritik frem overfor dem. Der blev sagt dette, at dersom den Repræsentation, der faktisk var til Stede der, skulde have nogen Betydning, maatte Repræsentanterne være valgte af Menighedsraadene. Dertil er jo imidlertid at svare, at for det første have vi ingen Menighedsraad, og for det andet var det hele en frivillig Bevægelse; og det bliver noget helt andet, end om det er noget, som finder Sted i Henhold til Loven. Det var ganske frivillige Møder og et Udtryk for frivilligt Menighedsliv. — Jeg takker i øvrigt det ærede Medlem for den gode Oplysning, han gav mig om, at det bærende i Folkekirken er ikke og kan ikke være Kirkeraadene, men det er Menighedslivet. Ja, det var mig jo ikke en helt ny Tanke, men jeg vil blot sige ganske i Korthed, at lovhjemlede Menighedsraad, saadan som vi have haft dem, ere jo ikke Udtryk for Menighedslivet. De kunne

være det; ja, jeg vil endda vove at sige: De kunne *undtagelsesvis* være det, men de ere det ikke af sig selv.

Overfor det ærede 1ste Medlem for 3die Kreds (A. L. Andersen) vil jeg indskrænke mig til at sige, at naar han udtalte, at hvis man vilde give sig til at undersøge Folkestemningen, vilde den vist for Tiden nærmest gaa i Retning af et Ønske om Kirkens Adskillelse fra Staten — saaledes opfattede jeg det ærede Medlems Udtalelse —, tror jeg, at det ærede Medlem tager fuldstændig fejl. Folkestemningen vilde vistnok peges i en helt anden Retning, netop i Retning af Ønsket om, at Folkekirken skulde bevares og fæstnes.

Overfor den højtærede Kultusminister maa jeg komme med følgende Udtalelser:

Den højtærede Minister talte først om „Hensynsfuldhed“ og bemærkede, at det var jo ingen Pligt at forelægge det kirkelige Udvalgs Forslag. Nej, det er virkelig aldrig blevet hævdet hverken fra mine Medforslagsstilleres eller fra min Side. Men naar vi have talt om Hensynsfuldhed, have vi ment dette, at der burde tages Hensyn til Hovedtankerne i det Forslag til Kirkeforfatning, der var udgaaet fra det kirkelige Udvalg. Derfor synes vi, at det vilde være naturligt, naar Lovforslag paa dette Omraade skulde komme frem, at man kom med et Forslag, der virkelig pegede i Retning af disse Hovedtanker. Men der er det, vi maa beklage, at endskønt der er taget adskilligt fra det kirkelige Udvalgs Forslag — forskellige Paragraffer endda ordret —, er dette Paragraffer, der ikke berøre den bærende Hovedtanke, og det er der vi mene, at der er en Mangel paa Hensyntagen til Folkekirken. Jeg garderede mig jo netop, baade da jeg indbragte vore Lovforslag, og ligeledes, da jeg havde Ordet før, mod, at det skulde have været vor Tanke, at der skulde kunne stilles noget som helst Krav om, at man ordret skulde tage det kirkelige Udvalgs Forslag, dette har aldrig været Tanken.

Den højtærede Minister vilde før anholde, at jeg havde sagt, at jeg talte ikke paa egne Vegne, at jeg talte ikke her for mig selv — jeg brugte ikke det Udtryk, at jeg talte ikke som Politiker, men jeg brugte det Udtryk, at jeg talte ikke her for mig selv —, men virkelig for Folkekirken og paa Folkekirkens Vegne. Heroverfor vil